

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ

УДК

М.Р. Антоняк-Бабіш

Науковий керівник: Вовк В.М., д.е.н., професор

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ПОКАЗНИКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

М. Antoniak-Babish

RESEARCH CONNECTION BETWEEN THE ACTIVITY INDICATORS OF ENTERPRISES IN UKRAINE

Для визначення тенденцій розвитку будь-якого підприємства необхідно провести аналіз основних структурних та фінансових показників його діяльності. Виходячи з наявних статистичних даних, дослідимо існування зв'язку між показниками діяльності підприємств.

Побудувавши ряд економетричних моделей різноманітних специфікацій та здійснивши порівняння отриманих результатів моделювання (значущості параметрів та тестування адекватності моделей), для подальшого дослідження обрано модель залежності чистого прибутку всіх підприємств України від витрат на одного працівника, рівня рентабельності, обсягу реалізованої продукції та сальдо фінансової діяльності:

$$CHP_t = \alpha_0 + \alpha_1 VP_t / KZP_t + \alpha_2 RR_t + \alpha_3 \ln(ORP_t) + \alpha_4 S_t + \varepsilon, \quad (1)$$

де CHP_t – чистий прибуток всіх підприємств України у t -ому році (млн. грн.);

VP_t / KZP_t – витрати на одного працівника на підприємствах України у t -ому році (млн. грн.);

RR_t – рівень рентабельності підприємств України у t -ому році (%);

ORP_t – обсяг реалізованої продукції підприємств України у t -ому році (млн. грн.);

S_t – сальдо підприємств України у t -ому році (млн. грн.);

ε – випадкова величина;

$\alpha_0, \alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4$ – невідомі коефіцієнти.

Після оцінювання невідомих параметрів на основі реальних статистичних даних по підприємствах України модель (1) матиме вигляд:

$$CHP_t = 4906471,8685 + 2675,8251VP_t / KZP_t + 27493,7369RR_t - 341231,4221\ln(ORP_t) + 0,6355S_t. \quad (2)$$

Коефіцієнт детермінації для моделі (2), показує, що під впливом зміни екзогенних факторів пояснюється 99,99% варіації величини чистого прибутку підприємств України.

Аналізуючи отримані результати оцінювання моделі, бачимо, що всі незалежні змінні є статистично значущими, тобто мають вплив на зміну результуючого показника. Варто зазначити, що зростання чистого прибутку прямо залежить від витрат на одного працівника, рівня рентабельності та сальдо фінансової діяльності (найбільший вплив (27493,7369 млн. грн.) має рівень рентабельності) та обернено – від обсягу реалізованої продукції (зростання *ОРР* на 1% спричиняє зменшення чистого прибутку на 341231,4221 млн. грн.), що може свідчити про переважання реалізації нерентабельної продукції.

Оскільки проведений фінансовий аналіз діяльності підприємств України ґрунтується на даних тільки публічної звітності, тобто набуває характеру зовнішнього аналізу – аналізу, здійсненого за межами підприємства зацікавленими контрагентами, власниками або державними органами[2] –, то такий аналіз містить дуже обмежену частину інформації про діяльність підприємств, не даючи змоги охопити всі аспекти їх фінансового стану.

Література:

1. Діяльність підприємств[Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Федоренко В. Г. Основи менеджменту: Підручник / В. Г. Федоренко. – К.: «Алерта», 2007. – 420 с.

УДК 331.56

Н.Д. Батюх

Науковий керівник: Гринчуцька С.В., старший викладач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИКОРИСТАННЯ КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ В ДОСЛІДЖЕННІ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

N.D. Batiukh

USE CORRELATION AND REGRESSION ANALYSIS IN RESEARCH OF UNEMPLOYMENT IN UKRAINE

Однією з проблем сучасного етапу розвитку є проблема зайнятості та безробіття. Безробіття призводить до марнування робочої сили. При неповному використанні наявних ресурсів робочої сили економічна система працює, не досягаючи меж своїх виробничих можливостей, і підйом економіки стає неможливим. Чимало проблем безробіття наносить і життєвим інтересам людей, не даючи їм можливості реалізувати себе та свій потенціал і що найголовніше, різко погіршуючи матеріальне становище сімей безробітних